

MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2016

1. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakuntaan kuuluvat puheenjohtajana Seppo Tamminen, varapuheenjohtajana Mauri Matilainen ja jäseninä Tauno Mäkelä, Mirja Pirttijärvi ja Tuija Rönkönharju-Vessari. Heidän henkilökohtaiset varajäsenensä ovat samassa järjestyksessä Keijo Neulaniemi, Ulla McNiven, Anna-Liisa Liettyä, Marru Järvinen ja Timo Olsbo.

Lautakunta on järjestänyt toimintansa hyväksymänsä nelivuotisen toimintasuunnitelman ja vuosittaisen työohjelman pohjalta. Lautakunta on kokouksissaan kuullut kaupungin toiminnallisissa ja taloudellisissa asioissa keskushallinnon johtavia viranhaltijoita ja eri toimialojen esimiehiä. Lisäksi on kuultu kaupungin tytäryhtiöiden toimitusjohtajia.

Hallituksen antaman toimintakertomuksen perusteella ja muutoinkin on koko kaupungin osalta seurattu valtuuston asettamia tavoitteita ja niiden toteutumista. Tarkastuslautakunta on laatinut tämän arviointikertomuksen kuntalain 121 §:n nojalla ja antaa vuodelta 2016 kaupungin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta seuraavan arvion.

Valtuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Kuntakonsernin tuloksellisen toiminnan kannalta on ensiarvoisen tärkeätä, että konsernin johto eli kaupunginhallitus seuraa ja ohjaa tarkoin tytäryhtiöiden toimintaa ja toiminnan tuloksia. Kaupunginhallituksen tehtävä on valvoa, että konsernissa niin kaupungin kuin konserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaperiaatteet ja menettelytavat ovat keskenään mahdollisimman yhtenäiset. Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa selonteon kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen lisäksi myös konsernivalvonnan järjestämisestä.

2. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.1. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet palvelualueittain

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 15.12.2014 § 65 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäisen valvonnan käytännön toimivuuteen tulee edelleen

kiinnittää huomiota. Konserniohjeista on päätetty vuonna 2011. Konserniohjeet tulisi päivittää uuden kuntalain mukaiseksi.

Sosiaali- ja terveystalouden nettomenot ylittivät alkuperäisen talousarvion 978 000 eurolla. Ylitys johtui kokonaan sosiaali- ja perusterveydenhuollon kustannuksista. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota ylitykseen siinä mielessä, että onko kustannuksissa ylitetty palvelusopimuksen mukainen vuosikustannus.

Kaupungin sosiaali- ja terveystalouden kokonaiskustannukset ovat edelleen erittäin korkeat.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistavassa ja tuottamisessa on tapahtunut viime vuoden osalta muutos niin, että Pihlajalinna-ryhmittymän kanssa on solmittu 15 vuoden palvelusopimus pitkään jatkuneiden valitusten ja väliaikaisten sopimusten jälkeen. Näin on päästy palvelujen tuottamisessa ja hankinnassa vakaaseen tilaan ja myös toimitilojen tarkoituksenmukaiseen uudelleen järjestelyyn niin, että perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen tarjonta voidaan kaikissa oloissa mitoittaa siten, että turvataan palvelujen riittävä laatu ja saatavuus. Tavoitteena tulee olla palvelutason säilyttämisen ohella kustannustason alentaminen vastaamaan valtakunnan keskitasoa.

Vuodesta 2015 alkaen Mänttä-Vilppulan kaupunki ja Juupajoen kunta ovat muodostaneet sosiaali- ja terveystalouden osalta kuntalain mukaisen yhteistoiminta-alueen.

Määrärahatavoitteiden osalta talousarvio toteutui muilla palvelualueilla pääasiassa hyvin. Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin.

2.2. Taloudelliset tavoitteet

Taloudellisia tavoitteita ovat määrärahat ja tuloarviot. Valtuustoon nähden sitova määrärahataso on tulosaluetaso. Määrärahojen sitovuudessa noudatetaan bruttoperiaatetta.

Kuntalain mukaan tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Toimintavuoden tilinpäätös on 29 000 euroa ylijäämäinen, kun se edellisellä vuonna oli ylijäämäinen 0,55 milj. euroa. Vuoden 2016 talousarviossa oli muutosten jälkeen ennakoiduiksi alijäämäksi 1 018 782 euroa.

Toimintatuottoja oli toimintavuonna 13,2 (2015 vuonna 12,2) milj. euroa ja toimintakuluja 79,3 (2015 vuonna 76,5) milj. euroa. Luvut eivät sisällä Juupajoen osuutta.

Toimintakate oli 66,1 milj. euroa (64,3).

Verotulot olivat 40,5 (41,7) milj. euroa ja vähenivät edellisestä vuodesta 1,2 milj. euroa eli 2,9 %. Verotulojen vähennys oli lähes kokonaan kunnan tuloveroissa.

Toimintavuoden valtionosuudet olivat 26,5 milj. euroa. Edellisellä vuonna valtionosuuksia oli 25,3 milj. euroa.

ST Mänttä-Vilppula TRU

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 2,6 milj. euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat 2,3 milj. euroa.

Vuosikate oli positiivinen 2,6 milj. euroa eli juurikin poistojen suuruinen. Tilikauden ylijäämä oli 29 000 euroa ylijäämäinen. Edellisen vuoden ylijäämä oli 0,55 milj. euroa.

Tase osoittaa nyt kumulatiivista ylijäämää 934 000 euroa. Vertailtavuus edelliseen vuoteen erottaa siitä syystä, että edellisten vuosien yli/ -alijäämätilille oli tehty oikaisukirjauksia, jotka on selostettu toimintakertomuksessa ja liitetiedoissa.

Lainakanta oli 42,3 milj. euroa ja vuotta aiemmin 35,9 milj. euroa, joten lainakannan määrä nousi vuoden aikana 6,5 milj. euroa. Lainakanta oli 31.12.2016 asukasta kohti 4 047 euroa ja edellisenä vuonna 3 388 euroa.

Kaupungin omavaraisuusaste oli 42,7 %, kun se edellisenä vuonna oli 45,2 %.

Toimintavuoden taloudellinen tulos muodostui selvästi arvioitua paremmaksi. Yksityiskohtaiset tiedot käyvät ilmi tilinpäätöksestä.

Talouden positiivisesta kehityksestä huolimatta on huolestuttavaa kaupungin velkamäärän nopea kasvu, joka johtui investointimenojen kasvusta.

2.3. Investoinnit

Kaupungin investointimenot olivat 7,7 milj. euroa. Alkuperäisessä talousarviossa investointeihin oli varattu yhteensä 10,4 milj. euroa. Suurimmat yksittäiset investoinnit olivat Mäntän hoivakoti ja Uuden päiväkodin aloitus.

2.4. Kaupungin talouden tasapainotuksen toteutuminen tilikaudella 2015 sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyys

Ennen vuotta 2016 kertyneitä ylijäämiä oli taseessa yhteensä 0,65 milj. euroa. Vuoden 2016 ylijäämä oli 29 000 euroa. Näin ollen taseen mukaan kaupungin talous on tasapainossa. On kuitenkin huomioitava, että vuoden 2014 ja myös vuoden 2013 tulos sisälsi huomattavat määrät kertaluontoisia tuloeria ja varsinkin kaupunkikonsernin sisäisten myyntivoittojen yhteismäärä oli noina kahtena vuotena ollut yhteensä 5,2 miljoonaa euroa. Nämä tuloerat eivät ole todellista ulkoista tuloa vaan sisäistä kirjanpidollista järjestelyä, joilla ei tosiasiallista taloutta ole tasapainotettu.

3. Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhtiöinä 9 osakeyhtiötä, 3 kuntayhtymää sekä 7 osakkuusyhteisöä.

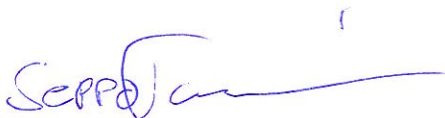
Konsernituloslaskelman mukainen tilikauden ylijäämä oli 0,7 (1,8) milj. euroa. Konsernin lainakanta asukasta kohden oli 6 092 euroa (5 101).

Vuodesta 2015 lukien kuntien talouden tasapainotilannetta on arvioitu konsernitilinpäätöksen valossa. Konsernitaseessa on kertynyt ylijäätymää 0,99 milj. euroa.

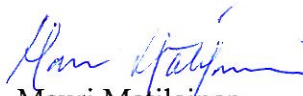
4. Yhteenveto

Tarkastuslautakunta toteaa, että valtuuston hyväksymät kaupungin talousarviossa yksilöidyt toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat kaupunginhallituksen laatimassa toimintakertomuksessa sekä edellä mainituin tavoin pääosin saavutettu vuonna 2016. Tilinpäätös antaa riittävässä määrin oikean kuvan kaupungin taloudesta ja toiminnasta sekä niiden kehityksestä niin, että tilinpäätös voidaan hyväksyä. Tilinpäätöstä on kuitenkin hallituksen käsittelyn jälkeen eräiltä osin täydennetty ja korjattu tilintarkastuksessa esille tuotujen puutteiden osalta.

Mänttä-Vilppulassa 10. päivänä toukokuuta 2017

Seppo Tamminen
puheenjohtaja

Mauri Matilainen
varapuheenjohtaja

Tauno Mäkelä
jäsen

Mirja Pirttijärvi
jäsen

Tuija Rönköharju-Vessari
jäsen